

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

BILTEN

5 – 2007 Živa stoka

AGRARNI MARKETIŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

31. januar 2007. Vol. 2, Broj 5 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Intenzivni uzgoj koza	8-9

PONUĐA NA STOČNIM PIJACAMA

Ponuda stoke na stočnim pijacama u Crnoj Gori i ove nedjelje je slaba. Dosta kupoprodaja je obavljeno na farmama.

Najbolja je bila ponuda teladi od 80 do 160kg meleza (čija se cijena kretala od 2,2 do 3€ sa dominantnom 2,55€) i krava za klanje - meleza (čija se cijena kretala od 0,7 do 1,15€ sa dominantnom 0,94€). Kada je riječ o ostalim cijenama one su kod većine kategorija zadržane na prethodnom nivou. Primjetno povećanje cijene imamo kod jagnjadi koja su u odnosu na prošlu nedjelju skuplja za 0,15€ po kg žive mjere.

Bar

Ponuda stoke na stočnoj pijaci bila je loša a činilo je par grla sitne stoke tako da su cijene formirane na osnovu trgovine koja se obavljala na farmama. Došlo je do malog pada cijene teladi, dok se kod ostalih kategorija stoke cijene nijesu bitnije mijenjale.

Berane

Stočna pijaca u Beranama u odnosu na prethodnu ove sedmice imala je lošiju ponudu svih kategorija i vrsta stoke. Razlog loše ponude je mala kupovna moć i loše vremenske prilike na pijačni dan (subota). Od sve stoke najbolja ponuda je

bila kod krava za klanje i priplodnih krava meleza. Dobra ponuda je bila i kod prasadi namijenjenih za dalji tov a koja su uvežena iz Srbije. Znatno je opala ponuda teladi do 160kg, šilježadi i ovaca za klanje. I dalje je mala ponuda, a dobra tražnja visoko-kvalitetnih priplodnih junica i priplodnih krava.

Nikšić

Na stočnoj pijaci u Nikšiću nije ponuđeno nijedno grlo stoke za prodaju. Cijene i ponude su uzete direktno od farmera. Ove nedjelje je loša prodaja i sa farmi. Cijene su uglavnom nepromijenjene.

Pljevlja

Ponuda stoke i dalje u opadanju po svim vrstama i kategorijama. Cijene su već duži period nepromijenjene. Protekle nedjelje prodaja se uglavnom odvijala na farmama. U posljednje vrijeme potražnja priplodnih junica je znatno u porastu.

Podgorica

Na podgoričkoj stočnoj pijaci ovog ponedjeljka bilježimo slabu i prodaju i

potražnju, to se naročito odnosi na prodaju šilježadi i teladi. Cijene ponuđene stoke su približno slične prethodnim pazarima izuzev prasadi koja su dosta skuplja. Pored malog izbora može se reći da ni kvalitet nije na nivou prethodnih pazara.

Bijelo Polje

U Bijelom Polju na stočnim pijacama i u toku ove sedmice primjetan je porast ponude jagnjadi, ovaca sa jagnjadima, prasadi na farmama kao i priplodnih krava meleza.

REPUBLIKA CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 25 – 31. 1. 2007. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	~	2.80 (2.70-3.00)	~	~	2.40 (2.30-2.50)	2.60 (2.50-2.75)
2	Telad 80-160 kg kg	2.70 (2.60-2.70)	2.50 (2.50-2.50)	2.30 (2.20-2.50)	2.90 (2.80-3.00)	2.50 (2.30-2.60)	2.40 (2.30-2.50)	2.55 (2.45-2.63)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	~	~	1.80 (1.70-2.00)	2.00 (1.90-2.10)	1.90 (1.80-2.05)
4	Junad do 300 kg kg	~	~	1.60 (1.40-1.70)	1.90 (1.70-2.00)	~	2.10 (1.80-2.20)	1.87 (1.63-1.97)
5	Junad preko 300 kg kg	1.60 (1.50-1.70)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.35-1.60)	1.65 (1.50-1.70)	~	~	1.56 (1.46-1.63)
6	Krave za klanje kg	0.80 (0.70-0.90)	1.15 (1.00-1.15)	1.00 (0.90-1.10)	0.90 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.10)	0.80 (0.70-0.90)	0.94 (0.82-1.03)
7	Prasad kg	3.00 (3.00-3.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.70 (2.50-3.00)	2.80 (2.50-3.00)	~	2.80 (2.70-3.00)	2.66 (2.54-2.80)
8	Jagnjad kg	~	~	2.80 (2.70-3.00)	3.30 (3.20-3.50)	~	3.80 (3.50-4.00)	3.30 (3.13-3.50)
9	Šilježad kg	~	2.10 (2.00-2.10)	1.90 (1.80-2.00)	2.40 (2.30-2.50)	~	2.20 (2.20-2.40)	2.15 (2.08-2.25)
10	Ovce za klanje kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)
11	Ovnovi kg	~	2.00 (2.00-2.05)	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.05)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
12	Priplodne ovce grlo	~	120.00 (100.00-150.00)	150.00 (130.00-180.00)	140.00 (130.00-150.00)	~	120.00 (110.00-145.00)	132.50 (117.50-156.25)
13	Priplodne koze grlo	75.00 (75.00-75.00)	~	110.00 (80.00-120.00)	100.00 (90.00-110.00)	~	~	95.00 (81.67-101.67)
14	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,100.00 (800.00-1,200.00)	900.00 (800.00-1,000.00)	~	1,000.00 (800.00-1,100.00)
15	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	~	900.00 (800.00-1,000.00)	~	900.00 (800.00-1,000.00)
16	Priplodne junice Melez grlo	~	~	650.00 (550.00-700.00)	~	~	~	650.00 (550.00-700.00)
17	Priplodne krave HF grlo	800.00 (800.00-800.00)	~	~	1,100.00 (900.00-1,300.00)	~	800.00 (700.00-900.00)	900.00 (800.00-1,000.00)
18	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	~	600.00 (570.00-620.00)	600.00 (570.00-620.00)
19	Priplodne krave Melez grlo	~	1,000.00 (500.00-1,200.00)	700.00 (500.00-750.00)	600.00 (400.00-800.00)	~	~	766.67 (466.67-916.67)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 22-28.01.2007. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija												Vojvodina						Dominantna cena Srbija			
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Krajijevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osiponica	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin	
Dviske	sve		150	---	160	---	160	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Jagnjad	sve		200	170	200	---	200	230	200	180	190	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	200
Jarići	sve		---	---	120	---	145	140	---	140	150	160	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	140
Junad	do 300 kg	HL	---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM	150	---	130	136	---	140	140	130	---	135	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130
Junad	>480 kg	sve	140	130	130	136	---	130	135	---	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130
Koze	sve		80	---	80	---	90	90	---	70	---	75	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	80
Krave za klanje	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Krave za klanje	SM		80	90	90	90	---	90	90	80	---	80	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	90
Krmače za klanje	>130 kg	sve	65	80	75	70	---	70	---	70	65	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	70
Ovca	sve		120	110	120	---	100	100	85	110	110	85	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	110
Ovnovi za priplod	sve		150	110	120	120	150	---	---	120	130	110	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Prasad do 15 kg	sve		120	100	95	---	110	120	125	110	100	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120
Prasad do 25 kg	sve		110	95	95	100	100	110	120	100	100	115	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	100
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	SM		80000	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Šilježad	sve		150	---	170	---	190	---	---	---	160	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Telad	80-160 kg	HL	230	---	180	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	180
Telad	80-160 kg	SM	270	250	250	240	230	250	220	230	---	225	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	250
Tovljenjici	80-130 kg	sve	80	---	80	90	80	80	---	80	80	90	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	80
Tovljenjici	>130 kg	sve	70	90	75	80	75	70	---	70	70	85	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	70

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 80 dinara)

HrvRegija

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / Stočni sajam-livestock market

Prices for product group

U razdoblju: od 22.01.2007. do 28.01.2007.

(4.tj.2007.god.)

Uspoređeno s razdobljem: od 08.01.2007. do

14.01.2007. (2.tj.2007.god.)

robakod	Proizvod	Tip	Cijena	Razl.
11001	tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min 2.Max Prosjek	20.00 28.00 23.15	0.00 0.00 -0.40
11004	tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min 2.Max Prosjek	22.00 23.00 22.50	4.00 5.00 4.50
11009	junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min 2.Max Prosjek	10.00 13.00 10.53	1.00 0.00 0.08
11014	junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min 2.Max Prosjek	9.00 10.00 9.50	---- ---- ----
11020	bik simental (>450kg)-beef .	1.Min 2.Max Prosjek	11.00 17.00 11.97	0.00 1.00 -0.22
11033	bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min 2.Max Prosjek	11.00 11.00 11.00	---- ---- ----
11040	krava simental (za klanje)-cow .	1.Min 2.Max Prosjek	4.00 10.00 5.72	0.00 0.00 0.21
11043	odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min 2.Max Prosjek	10.00 24.00 12.35	0.00 1.00 0.11
11050	svinja (80-120 kg)-pig .	1.Min 2.Max Prosjek	8.00 15.00 9.29	1.00 -2.00 -0.28
11057	krmača (za klanje)-sow .	1.Min 2.Max Prosjek	5.00 9.00 6.80	0.00 0.50 -0.18
11064	janjad-lambs .	1.Min 2.Max Prosjek	20.00 40.00 25.07	0.00 10.00 1.06
11070	ovca (za klanje)-sheep .	1.Min 2.Max Prosjek	---- ---- ----	---- ---- ----
11085	ždrijebe-foal .	1.Min 2.Max Prosjek	12.00 13.00 12.50	0.00 0.00 0.00
11090	konj-hors .	1.Min 2.Max Prosjek	10.00 10.00 10.00	0.00 0.00 0.00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE

Direction générale de l'Agriculture

D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture

CENE STOKE ZA KLANJE U EU

Datum

od: 15.01.07

do: 21.01.07

CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE

PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES

MARKET PRICES - MEMBER STATES

(EURO)/100kg P.C/DW	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU									
Junad U2	318.21	276.99	324.83	316.00	412.69	388.24	356.00	292.09	363.76	342.30	321.0	243.96	395.50	294.10	270.87	284.85	313.06	355.28																			
Junad U3	297.88	277.21	334.09	313.00	410.44	378.73	342.00	292.95	356.74	323.48	321.0	254.37	386.00	307.00	300.85	365.90	300.13	318.83																			
Junad R2	282.73	271.70	296.39	310.21	250.98	403.85	416.65	323.00	285.11	332.42	183.49	208.76	328.70	247.91	310.32	316.36	241.53	387.50	111.0	306.03	262.96	323.48	286.28	298.60	330.03												
Junad R3	261.54	270.91	308.73	305.68	237.62	398.66	344.53	316.00	266.38	333.69	188.04	206.83	312.62	249.91	368.88	299.90	314.44	245.91	384.40	17.88	306.00	266.47	324.02	291.77	301.52	316.50											
Junad O2	241.42	235.20	255.04	287.40	181.77	382.36	309.45	297.00	273.91	280.38	281.81	182.11	208.56	276.20	245.11	366.88	259.12	292.62	238.16	377.50	189.35	292.59	263.96	265.49	277.15	279.04	277.70										
Junad O3	224.6	254.97	276.66	272.73	193.40	373.89	341.18	291.00	274.13	284.63	281.81	184.63	209.31	264.31	368.88	264.55	296.03	241.45	374.90	187.00	289.44	288.10	270.95	282.98	285.89	264.98											
Junad	286.46	235.20	289.96	288.32	297.69	184.95	393.22	366.90	326.06	286.12	347.64	281.81	199.73	208.64	333.44	246.57	366.88	290.67	316.63	242.31	385.43	187.72	303.28	265.26	271.53	284.28	294.19	321.52									
Bikovi R3	258.57	277.79			254.00	248.23									298.45	242.80								306.97													
Bikovi	258.57	277.79			254.00	248.23									298.45	242.80								306.97													
Goveda U2					350.00	287.77									370.88																						
Goveda U3					350.00	290.02									330.25																						
Goveda U4					329.00	290.06									32.08																						
Goveda R3					323.00	283.81									308.44																						
Goveda R4					306.00	283.68									293.00																						
Goveda O3					267.00	274.43									284.71																						
Goveda O4					283.00	274.84									186.47																						
Goveda					303.21	280.49									278.51																						
Kravec R2	253.06				316.00	223.90									180.92																						
Kravec R3	243.81				174.78	207.41	316.00	240.33	213.33						239.83	233.89	192.06																				
Kravec R4					202.65	249.29	248.77								184.66																						
Kravec O2	223.35				187.00	198.17	218.47	129.63	175.80	182.19	255.00	223.85	198.88		123.92	133.60	262.30	188.00																			
Kravec O3	215.97	181.73	181.17	226.08	229.08	185.75	173.46	260.00	229.28	208.69					116.77	140.11	246.27	190.90																			
Kravec O4	206.04	166.17	178.36	223.67	234.54	125.84	150.29	182.44	251.00	231.94					129.41	144.01		191.89																			
Kravec P2	184.75	175.56	153.90	181.95	175.70	121.37									143.99	211.00	193.93	173.41	155.60	189.97	135.59	231.80	182.89														
Kravec P3	172.42	183.62	154.26	181.06	188.95	123.86									154.09	236.00	222.31	184.67	155.60	119.2	141.82	173.55	173.13														
Kravec	216.03	188.57	189.79	195.24	222.15	124.25	168.22	176.11	263.52	224.96	188.67	155.60	128.38	137.66	259.93	181.51	249.48	210.98	216.95	183.34	175.50	153.52	147.73	173.98	165.74	240.39	192.17	218.24									
Junica U2	328.5				294.37	301.50									322.85																						
Junica U3	310				237.19	310.34	295.18								292.55	203.29																					
Junica R2	265.5				216.43	259.76	295.97	250.88	386.04	328.05	341.00	284.24	390.50		336.20																						
Junica R3	251.5				211.41	289.88	286.97	398.25	382.25	342.00	285.99	388.33			184.86	181.72	319.48																				
Junica R4					209.92	297.19	275.65								181.75																						
Junica O2					202.26	236.81	231.30	179.27	376.33	309.94	263.00	274.01	238.13		142.14	144.70	275.40	176.88																			
Junica O3					202.69	262.58	233.23	180.30	351.07	306.85	278.00	277.07	232.59	242.05	146.48	157.63	250.49	191.23																			
Junica O4					190.38	254.39	233.88	187.90	246.50	271.00	277.44	242.05	143.23	162.63	195.57																						
Junica	281.32	212.43	272.57	265.52	179.44	373.82	355.54	350.91	283.16	391.75	242.05	146.66	153.73	312.00	188.28	322.85	277.85	201.98	277.85	201.98	379.72	176.52	272.43	185.99	226.61	270.60	308.63	314.32									
Poljke	240.89	219.22	229.31	247.10	262.09	177.76	355.54	333.38	292.74	270.89	327.96	235.94	149.45	174.55	296.09	197.59	318.31	217.67	278.16	211.86	334.31	184.39	256.57	201.16	228.65	286.01	290.53	282.31									
Promena poslednje nedelje	-1.319	20.32	1.9	-0.84	-1.59	-2.73	0.02	1.31	-2.05	0.33	2.26	-0.01	2.87	-1.47	-2.67	-2.62	-2.14	-2.21	0.87	2.91	-23.67	-5.53	-3.33	-0.36	0.67	4.68											

Izvor: EU Komisija

INTENZIVNI UZGOJ KOZA

U našoj zemlji interes za uzgoj koza je u porastu. Pored velikog broja domaćih koza sve više se nabavljaju visoko mliječne koze.

Visoka mliječnost je genetski uslovljena, a da bi se u potpunosti ispoljila potrebna je kvalitetna hranidba, uslovi držanja i njege. Najviša mliječnost se postiže u četvrtoj laktaciji. U drugoj koze dobijaju 20 - 30% više mlijeka u odnosu na prvu, u trećoj 15 - 20% i u četvrtoj još 10% više mlijeka. U toku laktacije najviša mliječnost je od 3 - 3,5 mjeseca poslije jarenja. Mjerenja su pokazala da, kad sa dva mjeseca odvojimo jarad, koze su na oko 80% od maksimuma. Zatim krivulja mliječnosti lagano pada tako da je na kraju 6-og mjeseca na oko 80%, 7-og mjeseca 60%, 9-og mjeseca 25% od maksimuma, a zadnji mjesec laktacije je zasušivanje.

Mjerenje mliječnosti se vrši na 2 načina: mjesečno i nedjeljno. Kod oba načina se po odvajanju jaradi izmjeri večernja i jutarnja muža i za prethodna dva mjeseca se računa da su koze dnevno imale po toliko mlijeka. Zatim se mjesečna ili drugi precizniji način, nedjeljna merenja, bilježe i računaju za prethodni period, a zbir tih mjerenja je ukupna mliječnost u laktaciji.

Koze koje su imale 4 litra dnevni maksimum imaju u laktaciji 750 litara, sa 5 litara oko 1000 litara, sa 6 l oko 1250 l, 7 litara oko 1500 l, 8 litara oko 1750 l i 9 litara oko 1850l.

Odgajivački ciljevi

Koza sa 5 litara dnevnog maksimuma je oko 3 - 5% u stadu, sa 6 l je jedna od 1000, sa 7 l je jedna od 10 000 koza, a sa 8 i više litara dnevnog maksimuma je još manje.

Radi dobijanja koza visoke mliječnosti potrebna je rigorozna selekcija i samo takve koze i jarčeve, njihove potomke koristiti u priplodu. Najveći broj vlasnika koza nema nikakve odgajivačke ciljeve, pa koze koje daju 1-2 l sa jarčevima čije su majke bile isto takve mliječnosti. To je okretanje u krug i tu nema podizanja mliječnosti. Drugi postavljaju sebi previše odgajivačkih ciljeva: visoku mliječnost, visoku plodnost, visoku tjelesnu masu, oblik vimena, pa i masnoću mlijeka, što je pogrešno. Sa brojem i kvalitetom čistokrvnih visoko mliječnih grla sa kojima raspolažemo optimalan cilj koji se može ostvariti je, za sada, rad samo na mliječnosti. Osnova uzgoja je kvalitetan jarac - kakav jarac takvo je i stado. Nove jarčeve obazrivo uvoditi u priplod - znači pariti ga sa manje koza - izvršiti testiranje preko ćerki - kakve su mlekulje - pa onda povećati broj parenja.

Ishrana

Visoko mliječna grla treba kvalitetno hraniti i to kabastim i koncentrovanim hranivima. U svim sistemima hranidbe kabasto hranivo treba biti stalno dostupno kozama. Kvalitetno sijeno se dobija od trava koje su: košene u pravo vrijeme (prije pune zrelosti, kada je u travama visok sadržaj proteina i mineralnih materija) i dobro sušene. Umjesto sijena može se koristiti lucerka koja podiže mliječnost za 10%, a ako je posijana sa ježevicom i za 15%. Od maja do kraja oktobra mogu se koristiti zelena hraniva koja podižu mliječnost za 10%, ali smanjuju sadržaj masti, proteina i suve materije u mlijeku. Stočni kelj podiže mliječnost i do 5%. Ako se koze ne napasaju, već se kosi i daju zelena hraniva najbolja kombinacija je 70% lucerka sa ježevicom, stočni kelj i 30%

trave u kojima ima grahorice i divlje djeteline itd.

U periodu zasušivanja i neposredno po jarenju preporučujemo davanje sijena umjesto lucerke.

U poluintenzivnom i intenzivnom sistemu držanja koza svi autori preporučuju davanje koncentrovanih hraniva 1 - 1,2 kg po grlu podijeljeno u 2 obroka (ili oko 300g po 1 l mlijeka). Preporučuje se davanje kukuruza, ječma, zobi, pšenice, uz dodatak sojine i suncokretove sačme.

Za visokomliječna grla (4 – 9 l) preporučujemo ishranu AD LIBITUM (po volji) i to briketiranom hranom za muzare sa 16% proteina. Hrana se sipa u hranilice, dostupna je 24 h dnevno, koze jedu kad hoće i koliko hoće. Potrošnja je 1 – 2 kg po grlu zavisno od vremena laktacije i mliječnosti. Izmjerena mliječnost (u odnosu na druge načine hranidbe) je veća 20 - 30%, bolje je iskorišćavanje hrane, bolji je sastav mlijeka, nema rastura hrane, koze su bolje kondicije i jarad brže napreduju.

Ovaj način ishrane je skuplji (veća su ulaganja), ali apsolutno u masi donosi veći prihod. Zadnji mjesec 1 laktacije, 2 mjeseca zasušenosti i 10 dana poslije jarenja umjesto briketa mogu se davati zrnasta hraniva što smanjuje troškove za oko 30% u tom periodu.

Muža

Za visokomliječna grla preporučuje se dvije muže dnevno, ujutru i uveče tj. na 12 h, osim u periodu zasušenja.

Koze iznad 5 litara u maksimumu mogu se musti i 3 puta dnevno, a produkcija mlijeka je veća 5 - 10%, ako je razmak između muža 8 h (recimo 6 – 14 - 22). Kraći razmak po danu, a veća pauza noću ne daju nikakav efekat. Manji broj koza (do 10) može se musti ručno. Kao i kod krava ručna muža zbog masaže vimena povećava produkciju mleka do 5%, povećava prokrvljenost i smanjuje mogućnost upale vimena. Promjena mužača, buka, galama, udaranje i međusobno koškanje životinja zbog stresa može smanjiti produkciju mlijeka 5 - 10%.

Uslovi držanja

Objekti (štale) za koze moraju biti prostrane, dobro urađene drenaže da se mokraća ne zadržava (jer amonijak šteti kozama); po mogućnosti da jedna strana bude otvorena (osim zimi) da bi se obezbijedio čist vazduh, a da nema promaje. Nastiranje prostirke mora biti svakodnevno da bi pod bio čist i suv. Objekat mora imati prozore zbog dnevnog svjetla. Noću treba da budu upaljene sijalice slabije voltaže i to samo u vrijeme jarenja.

Hranilice i jasje moraju biti čiste. Čišćenje štale treba vršiti bar 2 puta godišnje, najbolje početkom aprila i krajem oktobra. Obavezno treba izvršiti dezinfekciju poda i dijela zida (masnom sodom, hlorom, itd), krećenje i tretiranje protiv šuge. Po mogućnosti pored štale obezbijediti manji isput gdje bi koze po volji izlazile i boravile na suncu. Koze smanjuju produkciju mlijeka zbog stresa izazvanog bukom, galamom, udaranjem, tako da bi štale trebalo praviti dalje od mjesta gdje prolaze vozila. Ostavljanje upaljenog radio aparata umirujuće djeluje na koze, smanjuje stres i može povećati mliječnost do 5%.

Njega

Posebnu pažnju treba obratiti na njegu vimena. Nakon muže upotrebljavati sredstva za zaštitu sisa koja sprječavaju prolaz klica u vime (kao za krave muzare). Cijelo vime premazati kremom za zaštitu (koja nema karencu). Redovno orezivati papke da koze ne bi povrijedile vime i da bi se lakše kretale. Oštećeni papci mogu uticati i na mliječnost, jer koza ne može dobro da se osloni na noge i da se kreće, pod stalnim je bolom, a stres utiče na mliječnost. Po mogućstvu 4 - 5 puta godišnje kozama treba dati injekciono potkožno vitaminske koktele. Držanje koza na vezu se ne preporučuje, već one treba slobodno da se kreću. Rogate i šute koze držati odvojeno da ne bi došlo do povređivanja. Jarićima u uzrastu nekoliko dana rošćići mogu da se bezbolno uklone kiselinom ili gumicom. Lakše ogrebotine i posjekotine na vimenu i koži ne tretirati antibioticima, već nekim sredstvom koje nema karencu.